

Sagsnr.	00.30.10-S00-5-16
Dato	6. februar 2017
Sagsbehandler	Annette Wendt

Budgetstrategi 2018-2021

1. Indledning

De store beslutninger omkring fastlæggelse af serviceniveau og den grundlæggende prioritering af resurserne sker i forbindelse med budgetlægningen.

Budgetstrategien er en beskrivelse af, hvordan budgetprocessen skal forløbe. Budgetstrategien er derfor grundlæggende en tids- og handleplan for den kommende budgetlægning.

Det er målet med budgetstrategien

- at give overblik over budgetprocessen,
- at opstille klare spilleregler for processen,
- at sikre der udarbejdes realistiske budgetter,
- at fremme de løsninger, som er de bedste ud fra en helhedsbetragtning,
- at skabe ejerskab til budgettet.

2. Forventninger til økonomien i 2018-2021

Budgetlægningen for 2018-21 tager udgangspunkt i det budget, der blev vedtaget sidste år.

Fra starten af budgetlægningen er der følgende balance i årene 2018-2021:

Tabel 2.1

2018:	18 mio. kr. i overskud	(indeholder anlægsbudget på 113 mio. kr.)
2019:	25 mio. kr. i underskud	(indeholder anlægsbudget på 136 mio. kr.)
2020:	17 mio. kr. i overskud	(indeholder anlægsbudget på 88 mio. kr.)
2021:	ca. 60 mio. kr. i underskud	(indeholder anlægsbudget på 106 mio. kr.)

Samlet er der underskud over de 4 år på ca. 50 mio. kr. Underskuddet stammer fra 2021.

I 2018 og i 2019 er der indarbejdet 1%-reduktionen. 1% reduktionen er kun besluttet til og med 2019. Den er derfor ikke indarbejdet i 2020 og 2021.

I ovenstående balance er der regnet med, at vi får et ekstraordinært finansieringstilskud på 77,5 mio. kr. årligt, ligesom vi får i 2017. Der er også regnet med, at vi får lånedispensation på 30 mio. kr. årligt. Opnås dette ikke vil balancen forværres.

Kommunerne har nu i 5 år (2013-17) fået et ekstraordinært finansieringstilskud på 3,0 - 3,5 mia. kr. årligt. Det er ulogisk hvis staten bliver ved med at give kommunerne et ekstraordinært finansieringsbidrag. At det er ekstraordinært betyder, at det er udover hvad kommunerne har behov for, til at finansiere de aftalte drifts- og anlægsrammer. Det ekstraordinære finansieringstilskud kan derfor reelt kun bruges på at forøge Kassebeholdningen eller afdrage på gælden. Kommunerne tilsammen har også øget deres kassebeholdning betragteligt i de senere år. En stor del af det ekstraordinære finansieringsbidrag er fordelt skævt imellem kommunerne efter behov (2 mia. kr., hvoraf Næstved Kommune får 58 mio. kr.), mens en mindre del er fordelt efter befolkningstal (1,5 mia. kr. svarende til 21 mio. kr. til Næstved Kommune). Vi forudsætter, at det ekstraordinære bidrag fortsætter frem til, der bliver lavet ny udligningsordning. Udligningsordningen skulle træde i kraft 1. januar 2018, men regeringen har meddelt, at den er udskudt et år til efter aftale om boligbeskatning er faldet på plads, da den også vil påvirke udligningen imellem kommunerne.

Vi har i de seneste to år fået lånedispensation fra lånepuljen til kommuner med lav likviditet. Det er usikkert om den lånepulje vil fortsætte fordi der er meget få kommuner med lav likviditet. Såfremt den fortsætter er det usikkert om vi fortsat kan låne fra den pulje, da Næstveds likviditet er væsentligt forbedret. Der er også øvrige lånepuljer, men de er små og der er mange ansøgninger til de puljer.

I balancen er der indregnet et årligt fradrag i kommunernes bloktilskud på en halv milliard til moderniserings- og effektiviseringsprogrammet. Moderniserings- og effektiviseringsprogrammet blev indarbejdet ved sidste års økonomiforhandlinger mellem regeringen og KL. Her blev det aftalt at der skal findes en milliard hvert år, hvoraf kommunerne skulle finde den ene halv milliard og regeringen den anden halv milliard. Regeringen har sidenhen meddelt, at det som udgangspunkt er kommunerne der skal finde hele milliard. Hvis regeringen fastholder dette vil balancen forværres med 7 millioner kroner årligt (dvs. 7,14,21 og 28 mio. kr. i 2018-21). Der vil være en vis sandsynlighed for at kommunerne kan få en del af de frigivne midler fra moderniserings- og effektiviseringsprogrammet retur, men muligvis øremærket til bestemte formål.

Der er også altid en usikkerhed omkring skatte- og tilskudsindtægterne. Indtægterne er dels afhængige af indkomstfremgangen for borgerne i Næstved Kommune og kommunens befolkningstal, men også af indkomstudviklingen i hele landet og befolkningstallet i hele landet. Denne usikkerhed kan dog give sig udslag i både større eller lavere indtægter.

Til den positive side hører at direktionens råderumspulje på 15 mio. kr. årligt ikke er indarbejdet i budgettet. Råderumspuljen er tænkt som et økonomisk råderum til blandt andet udvikling og investering, men hvis balancen forværres, kan råderumspuljen anvendes til at forbedre balancen.

De overordnede nøgletal viser, at serviceniveauet i Næstved samlet skal ligge under landsgennemsnittet, da vores indtægter ligger under landsgennemsnittet. Der er ikke mulighed for at finansiere et serviceniveau, der svarer til landsgennemsnittet. Enkeltområder kan godt ligge over, hvis andre områder ligger tilsvarende under landsgennemsnittet for at opveje et højt prioriteret område.

De overordnede nøgletal i 2016 er:

Indtægtsniveauet er på 95,2 % af landsgennemsnittet
Udgiftsbehovet er på 99,7 % af landsgennemsnittet
Udgiftsniveauet på driften er på 96,2 % af landsgennemsnittet.

3. Er balancen acceptabel?

Den forventede balance i 2018-21 indebærer et samlet underskud på ca. 50 mio. kr. Frem til 2020 er der fornuftig balance i budgettet, men fra 2021 forventes et stort underskud. Hvis omstændighederne er imod Næstved, så kan balancen blive forværret. Der er omvendt ikke særlig stor sandsynlighed for, at balancen vil blive forbedret. Den største risiko for en forværret balance er, at vi ikke kan optage de budgetterede lån og dernæst, at det ekstraordinære finansieringsbidrag bliver beskåret.

Balancen i Næstved Kommunes økonomi forværres hele tiden ved at skatte- og tilskudsindtægterne ikke stiger ligeså hurtigt som pris- og lønstigningerne og de øgede demografiudgifter (befolkningstilvækst). Der er godt nok balance i 2018-2020, selvom Næstved også i disse år er udfordret af at skatte- og tilskudsindtægter ikke stiger hurtigt nok, til at dække pris- og lønstigninger og de øgede demografiudgifter, men i 2018 og i 2019 er der indarbejdet 1%-reduktionen, som sikrer balancen. 1% reduktionen er kun besluttet til og med 2019. Den er derfor ikke indarbejdet i 2020 og 2021.

De nuværende demografi-reguleringsmodeller betyder betydelige budgettilførsler om året og fra 2020 går det rigtig stærkt. Budgettet i 2020 forhøjes med ca. 20 mio. kr. i forhold til 2019 og i 2021 med yderligere 20 mio. kr. i forhold til 2020. Det er primært ældreområdet, men også handicap og Psykiatri, hvor budgettet forhøjes, mens der fortsat er fald på skoleområdet og nogenlunde stabilt antal børn på dagtilbudsområdet.

Der lægges i denne budgetlægning op til en drøftelse af om det vil være muligt at bibeholde demografi-reguleringsmodeller i deres nuværende form, eller om der er behov for justeringer, når vi når ud til de sidste år i denne budgetlægningsperiode. Se mere herom i afsnit 5.3.

Der lægges ikke op til øvrige tiltag til imødegåelse af en eventuel forværret balance i forhold til den skitserede i tabel 2.1. Først og fremmest, så forværres balancen måske ikke og der vil være mulighed for at benytte råderumspuljen til at dække underskud frem for til politiske prioriteringer. Derudover skyldes det dels at der forventes en ny udligningsordning fra 2019, og der er ikke grund til at træffe nødvendige beslutninger om besparelser eller skatteforhøjelser, hvis den nye udligningsordning forbedrer balancen for Næstved fra 2019. Dels er det sidste budget det nuværende byråd skal lave og hvis der er behov for reduktioner i lidt større stil, bør det nye byråd have indflydelse herpå. Likviditeten i Næstved er forbedret så meget at den godt kan bære et enkelt års underskud, hvis balancen skulle vise sig at blive forværret, hvorfor det vil være fuldt forsvarligt at vente til næste år.

Ud fra den forventede balance vil den økonomiske politik blive overholdt på følgende måde:

	Hvis råderumspuljen <u>ikke</u> anvendes til at reducere underskuddet
Likviditet på minimum 175 mio. kr. i denne byrådsperiode – på længere sigt op på 250 mio. kr.	Overholdes i alle årene i forhold til 175 mio. kr. Overholdes i 2018-2020 i forhold til 250 mio. kr.
Driftsoverskud på 175 mio. kr.	Overholdes i 2018-2019

Nedbringelse af gælden med 100 mio. kr.	Overholdes
Uændrede skatteprocenter	Overholdes
Målrettet arbejde med effektiviseringer	Overholdes

4. Budgetprocessen i hovedtræk

Der udarbejdes et drifts- og anlægsbudget indenfor de rammer, der ligger i 2018-2021 i budgettet fra sidste år.

Udvalgenes driftsrammer fastlægges den 15. marts, og udvalgene skal lægge deres budget indenfor rammen. Udvalgene skal ikke fremlægge reduktionsforslag til drøftelse på budgetseminaret og kan tilsvarende heller ikke fremsætte udvidelsesønsker. Udvalgene skal beslutte deres eget budget indenfor driftsrammen. Tilsvarende indenfor anlægsrammen.

Hvis der opstår ønsker til nye tiltag eller udgifter som følge af stigende udgiftspres, skal det finansieres inden for udvalgsrammen.

Budgetlægningen for 2018-21 består af

- Udvalgene skal udarbejde driftsbudget indenfor den tildelte ramme (afsnit 5.1),
- Udvalgene har mulighed for at omprioritere anlægsprojekter indenfor anlægsramme (afsnit 5.2)
- Drøftelse af udvalgte temaer på budgetseminaret (afsnit 5.3),
- Formulering af politikområdemål (afsnit 5.4),
- Etablering af råderumspulje på 15 mio. kr. via temaeffektiviseringer (afsnit 6).

Oversigt over hovedopgaverne i budgetlægningen

Opgave	Hvem	Hvornår
Budgetstrategi	Økonomiudvalget	6. februar
Budgetstrategi til orientering	Byrådet	21. februar
Temamøde i byrådet om budgetstrategi og foreløbigt regnskab for 2016	Byrådet	27. februar
Temadag med MED-hovedudvalget	Byrådet og MED-hovedudvalget	26. april
Budgettering af drift og anlæg indenfor udvalgets ramme samt udarbejdelse af mål	Fagudvalgene	April-juni
Temamøde i byrådet med drøftelse af om demografireguleringsmodellerne skal ændres	Byrådet	22. maj
Forberedelsesmøder (forberedelse til budgetseminaret)	Byrådet	17. august kl. 18-20 og 21. august kl. 18-20
Budgetseminar med orientering om status på budgetlægningen og orientering om og drøftelse af temaer.	Byrådet	24. august

1. behandling	Økonomiudvalget og Byrådet	11. september og 19. september
Frist for ændringsforslag	De politiske partier	25. september kl. 12.00
2. behandling	Økonomiudvalget og Byrådet	2. oktober og 10. oktober

5. De konkrete krav til fagudvalgenes budgetlægning

5.1 Driftsbudgettet

Det er udvalgets opgave at beslutte hvordan rammen på deres område skal anvendes. Driftsrammerne er pr. udvalg, så udvalgene kan frit flytte budget imellem de politikområder, der hører til udvalget. Udvalget kan tage udgangspunkt i hvordan budgettet allerede er fordelt, men det er tilladt at omprioritere både imellem politikområder og imellem aktiviteter. Udvalget skal sikre, at budgetterne er baseret på realistiske forudsætninger. Såfremt de realistiske forudsætninger fører til et højere budget end udvalgets ramme, er det udvalgets opgave at beslutte effektiviseringer, opgaveomlægninger eller servicereduktioner, så der kan budgetteres med realistiske forudsætninger indenfor den tildelte ramme.

5.1.1 Driftsrammen

Udvalgene har den samme driftsramme som besluttet sidste år, dog pris- og lønfremskrevet og korrigeret for 1% reduktionen, tekniske korrektioner samt råderumspuljen. 1%-reduktionen stopper efter 2019.

Driftsrammerne er pr. udvalg. Udvalgene kan frit flytte budget imellem de politikområder, der hører til udvalget.

Udvalgene skal udarbejde et budgetforslag indenfor driftsrammen. Det kan betyde, at der skal ske omprioriteringer indenfor udvalgets område, såfremt det nuværende service- og aktivitetsniveau ikke kan finansieres indenfor udvalgsrammen.

Nedenstående tabel viser skematisk, hvordan driftsrammen fastsættes:

<p>Udregning af driftsramme</p> <p>Sidst vedtagne budget (fra budgetoverslagsår 1 fra budget 2017) med nedenstående mulige ændringer:</p> <ul style="list-style-type: none"> +/- Tekniske korrektioner (kan både reducere og forøge) – se afsnit 7 - 1% Reduktionen – se afsnit 5.1.3 - Råderumspuljen (Temaeffektiviseringer) – se afsnit 6 <p>Ny driftsudvalgsramme til budget 2018</p>
--

Driftsrammerne meldes ud den 15. marts og indeholder tekniske korrektioner punkt a-e i afsnit 7, mens tekniske korrektioner i punkt f-k i afsnit 7 samt råderumspulje først kan beregnes senere i processen.

For Beskæftigelsesudvalget fastlægges rammen i august. Der udarbejdes et administrativt oplæg til ramme inden d. 4. august. Oplægget behandles på Beskæftigelsesudvalget og Økonomiudvalget d. 14. august. Det er Økonomiudvalget, som fastlægger rammen.

For Aktivitetsbestemt medfinansiering fastlægges rammen i august. Der udarbejdes et administrativt oplæg inden d. 4. august. Oplægget behandles på Sundheds- og Psykiatriudvalget d. 21. august og Økonomiudvalget d. 14. august. Det er Økonomiudvalget, som fastlægger rammen.

Kommunerne får 1 mia. kr. til ældreområdet til værdighedspolitik. Næstveds andel er 15 mio. kr. Beløbet tilfalder ældreområdet oveni driftsrammen. Såfremt de besluttede puljer i finansloven for 2017 om klippekort og bedre mad til ældre videreføres til 2018 er det også oven i driftsrammen.

Direktionen udarbejder oplæg til råderumspulje inden 4. august.

5.1.2 Omfordelinger mellem områder

Omfordeling imellem udvalgene besluttet enten i forbindelse med godkendelse af budgetstrategien, eller ved at råderumspuljen anvendes på udvalgte områder.

Der gennemføres ikke nogen omfordelinger i forbindelse med vedtagelsen af budgetstrategien for 2018-2021. Der kan eventuelt ske en skævdeling af de frie midler fra råderumspuljen.

Råderumspuljen er beskrevet i afsnit 7.

5.1.3 1% reduktionen

Der er indarbejdet 1% reduktion i 2018 og 2019, som er de sidste to år af perioden, som den nuværende effektiviseringsstrategi dækker.

1% reduktionen udgør ca. 30 mio. kr. og er beregnet af serviceudgifterne. Alle udvalg besluttede sidste år, hvordan 1% reduktionen fordeles på deres område.

Da der er tale om effektiviseringer, hvor serviceniveauet som udgangspunkt ikke påvirkes, skal effektiviseringerne ikke dokumenteres i budgetlægningsprocessen i overensstemmelse med effektiviseringsstrategien.

Provenuet af de effektiviseringsprojekter, som er udvalgt som tema-effektiviseringer, kan udvalgene ikke anvende til at dække 1% reduktionen eller budgetproblemer, da disse indgår i råderumspuljen på 15 mio. kr.

5.1.4 Budgetproblemer

Opstår der budgetproblemer skal det løses af udvalget. Udvalgene må gerne løse budgetproblemer ved at flytte mellem udvalgets politikområder, ved effektiviseringsforslag eller ændringer i serviceniveau jf. afsnit 5.1. Der kan ikke fremsendes ønsker om udvidelser til budgetseminaret, og tilsvarende skal udvalgene heller ikke fremsende reduktionsforslag.

Handicapområdet, Psykiatriområdet og Sundhedsområdet fik i budgetforliget sidste år tilført midler. Børn og Ungeområdet blev ikke tilført nye midler. Tilførslen skete primært på grund af tilgang af borgere på områderne. Det er imidlertid ikke sikkert, at budgettilførslen kan dække tilgangen af borgere i hele perioden 2018-21. Opstår der nye budgetproblemer på disse områder, gælder det ligeledes, at det skal løses af udvalget.

Der er konstateret budgetproblemer på den kollektive trafik, hvor en ændret fordeling af indtægterne imellem medlemskommunerne betyder merudgifter for Næstved Kommune. Budgetudfordringen skal løses indenfor udvalgets område.

På Undervisningsområdet bliver der en budgetudfordring fra 2019, idet de 10 mio. kr. der blev flyttet fra anlæg til drift ophører i 2019.

5.1.5 Takster

Fagudvalgene skal behandle forslag til takster som en del af udvalgsbehandlingen i april-juni. Taksterne skal endeligt godkendes af Byrådet ved 2. behandlingen.

Hvor det er muligt, er det tilladt at foreslå en ændring i taksterne udover prisfremskrivning. Et merprovenu ved forøgede takster bliver på udvalgets område, og omvendt skal et tab på reduktion af takster finansieres af udvalget.

5.2 Anlægsbudgettet

Hvert udvalg har en anlægsramme svarende til summen i 2018-21 fra det vedtagne 10-årige anlægsbudget fra sidste år. Der foretages ingen prisfremskrivning af anlægsbudgettet.

Udvalgene må ændre anlægsprojekter – også imellem politikområder – men den samlede anlægssum i perioden 2018-2021 skal overholdes. Hvis ændringerne betyder højere afledte driftsudgifter, skal det finansieres indenfor udvalgets driftsramme.

Nye projekter skal finansieres indenfor det relevante udvalgs ramme. Det gælder også selvom projektet er godkendt af byrådet. Fx Flytning af stationsforplads i Glumsø; Søbad; Stordige eller helt nye projekter, som opstår i løbet af budgetlægningsprocessen.

Ejendomsudvalget kan ikke flytte anlægsbeløb fra energibesparende foranstaltninger til andre formål, da de er fuldt ud lånefinansieret. Ligeledes kan Økonomiudvalget ikke flytte anlægsbeløb fra jordkøb, som er lånefinansieret med 85%.

5.3 Temaer i budgetlægningen

Der afholdes temamøde i byrådet d. 27. februar. Her bliver budgetstrategien gennemgået og derudover skal Kollektiv trafik drøftes.

Der afholdes et temamøde i byrådet d. 22. maj. På dette temamøde skal blandt andet drøftes konsekvenserne af de nuværende demografimodeller, idet de betyder betydelige budgettilførsler om året og fra 2020/2021 går det rigtig stærkt. Kommunerne tilføres ikke

midler til demografiudvikling (befolkningstilvækst) og udviklingen i skatteindtægterne kan ikke dække udgifterne. På temamødet drøftes om modellerne på sigt skal ændres eller om der skal findes anden måde at få balance i budgettet på.

Budgetseminaret afholdes på én dag, idet der ikke skal ske en grundlæggende prioritering af hverken drift eller anlæg. Det giver mulighed for at udvælge et par aktuelle emner, som kan drøftes lidt grundigere på budgetseminaret.

Følgende temaer er udvalgt til budgetseminaret:

- Afrapportering af temaerne i råderumspuljen (afsnit 6)
 - Gevinster ved indførelse af fællesoffentlige it-løsninger (Monopolbruddet) - 1. del
 - Ejendomsvedligeholdelse samt tilhørende driftsopgave mv., herunder også en status på kommunens store sale og lease back aftaler i Birkebjergparken.
 - Nye SAO-tiltag.
 - Tværgående samarbejde og helhedsorienteret sagsgang i Næstved Kommune indenfor handicap, psykiatri, børn og unge, arbejdsmarked og vidtgående specialundervisning.

5.4 Mål

I 2014 blev der besluttet 4 visionsmål, som gælder for hele byrådsperioden.

Visionsmålene skal danne udgangspunkt for den øvrige målformulering. Fagudvalgene udarbejder få mål for politikområderne. Målene er primært 2-årige og kan enten være rettet mod fagudvalgets område eller have tværgående karakter. Økonomiudvalget beslutter hvilke mål, der skal have tværgående karakter. Mål for politikområderne besluttet af fagudvalgene senest i juni 2017.

Der skal være 1-2 mål for hvert politikområde. Da målene kan være 2-årige, kan målene være de samme som sidste år, hvor årets milepæle er ændret. Målene beskrives i foruddefineret skema.

Politikområdemålene skal være finansieret indenfor udvalgets ramme.

6. Råderumspuljen

Der skal skaffes 15 mio. kr. netto i råderumspuljen. Råderumspuljen fremskaffes ved temaeffektiviseringer.

Temaeffektiviseringerne til budget 2018 er besluttet. Disse er:

- Gevinster ved indførelse af fællesoffentlige it-løsninger (Monopolbruddet) - 1. del
- Ejendomsvedligeholdelse samt tilhørende driftsopgave mv.
- Nye SAO-tiltag.
- Tværgående samarbejde og helhedsorienteret sagsgang i Næstved Kommune indenfor handicap, psykiatri, børn og unge, arbejdsmarked og vidtgående specialundervisning.

Temaeffektiviseringerne skal være færdigbeskrevet primo juni måned.

Inden august måned udarbejder administrationen et notat, hvor det vurderes, hvilke projekter det er relevante at udpege som temaeffektiviseringer til næste års budgetlægning – med økonomisk virkning fra 2019.

7. Tekniske korrektioner

Der korrigeres for følgende:

- a) Pris- og lønfremskrivning og efterfølgende konsekvensrettelser for takster og ældreboliger som følge af ny pris- og lønfremskrivning. Der budgetteres efter KL's skøn for pris- og lønudvikling. Udviklingen i priser og lønninger indgår i aftalen mellem KL og regeringen om kommunernes økonomi. Ved øgede pris- og lønstigninger tilføres kommunerne yderligere bloktilskud, mens bloktilskuddet reduceres, hvis stigningen i priser og lønninger reduceres.
- b) Demografi på dagpasning, undervisning, ældre, handicappede og psykiatri.
- c) Faktisk beregning på tjenestemandspensioner.
- d) Korrektion at nettoindtægter for købte og solgte jorde og bygninger.
- e) Fejlbudgetteringer – dvs. hvor der fejlagtigt ikke er budgetteret i overensstemmelse med politiske beslutninger. Der korrigeres i både op og nedadgående retning. Positive budgetfejl kan altså ikke anvendes af områderne selv til at dække budgetproblemer.
- f) Arbejdsmarkedsområdet - nyt budgetforslag ud fra KL's og egne skøn.
- g) Aktivitetsbestemt medfinansiering – nyt budgetforslag ud fra KL's og egne skøn.
- h) Ændringer som følge af lov og cirkulæreprogram. Der sker en automatisk korrektion af budgetterne svarende til Næstveds andel af bloktilskuddet, uanset om de reelle mer eller mindredgifter i Næstved er anderledes. Automatiseringen indføres, fordi det er vanskeligt at beregne de præcise konsekvenser. Der korrigeres ikke for ændringer, der udgør mindre end 0,02% af nettobudgettet på et politikområde. Eventuelle særlige ændringer med store beløbsmæssige konsekvenser tages op til særskilt beslutning. De samlede lov og cirkulæreændringer godkendes af Økonomiudvalget i august.
- i) Ændringer på skat, tilskud og udligning samt renter og lån
- j) Forrentning af mellemværende med Affald og Rotter sker med den gennemsnitlige obligationsrente december 2016 på 0,7%.
- k) Justering af budgetforslag på forsyningsområderne Affald og Rotter.

De tekniske korrektioner er ikke nødvendigvis udgiftsneutrale. Over- eller underskud indgår i balancen til budgetseminaret.

8. Lån

Lånoptagelse

Der indgår følgende lånoptagelse i opstartsbalancen:

<i>I hele 1.000 kr., i løbende priser</i>	2018	2019	2020	2021
Lån til jordkøb	-4.250	-4.250	-4.250	-4.250
Energibesparende foranstaltninger	-5.400	-5.400	-5.400	-5.400
Forudsat lånedispensation	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
Lånoptagelse i alt	-39.650	-39.650	-39.650	-39.650

Der er årligt budgetteret med større afdrag end lånoptagelse, således at der sker en reduktion af gælden med 107 mio. kr. fra udgangen af 2014 til udgangen af 2018, som er den periode den økonomiske politik omfatter. Målet opgøres uden lån til ældreboliger og flygtningeboliger.

Vi er ikke sikre på at få lånedispensation. Sandsynligheden for, om vi kan få det eller ej, afhænger af hvor store lånepuljer, der bliver aftalt mellem regeringen og KL i de enkelte år. Vi har i de seneste to år fået lånedispensation fra lånepuljen til kommuner med lav likviditet (58 mio. kr. i 2016 og 29 mio. kr. i 2017). Det er usikkert om den lånepulje vil fortsætte fordi der er meget få kommuner med lav likviditet og såfremt den fortsætter er det usikkert om vi fortsat kan låne fra den pulje, da Næstveds likviditet er væsentligt forbedret. Der er også øvrige lånepuljer, men de er små og der er stor kamp om at komme i betragtning til de puljer.

Opnår vi ikke lånedispensation på 30 mio. kr. årligt vil vi i stedet kunne reducere budgettet til renter og afdrag og reduktionen af gælden vil blive større end de 107 mio. kr.

<i>I hele 1.000 kr., i løbende priser</i>	2018	2019	2020	2021
Sparede renter og afdrag	790	3.940	7.090	10.240

9. Høring om budgettet

Høring foregår på kommunens hjemmeside www.naestved.dk/budget2018, hvor alt budgetmaterialet løbende offentliggøres.

Alle høringssvar er offentlige. Høring af MED-organisationen foregår ligeledes på kommunens hjemmeside, hvor høringssvar skal indtastes.

Der afholdes temadag med Byrådet og MED-hovedudvalget i april måned. Derudover kan fagudvalgene inddrage MED-områdeudvalgene i budgetlægningen i foråret – inddragelse kan dels omhandle 1%-reduktionen og dels omhandle omprioriteringer som følge af budgetproblemer.

10. Materiale til budgetseminaret i august

Økonomiudvalget behandler budgetbalancen mv. den 14. august. Herefter kan materialet til budgetseminaret færdiggøres. Materialet vil være klar i elektronisk form den 16. august.

Der afholdes informationsmøder om materialet den 17. og 21. august kl. 18-20.

Bilag 1 - Tidsplan for budgetprocessen for budget 2017

Aktivitet	Tidsfrist	Ansvarlig
Budgetstrategi 2017	Direktionen 24. januar Økonomiudvalget den 6. februar og Byrådet 21. februar (til orientering)	Center for Koncernservice og Økonomi, Direktionen mv.
Temamøde om budgetstrategien for 2017, og foreløbigt regnskab for 2016	27. februar kl. 16.00-21.00	Center for Koncernservice og Økonomi, Direktionen mv.
Høring på hjemmesiden, mulighed for at afgive høringssvar	Marts-oktober <i>(ingen frister – materialet kopieres ikke til politikerne, men er offentlig tilgængeligt på hjemmesiden hele perioden)</i>	Center for Koncernservice og Økonomi
Temadag med MED-hovedudvalget og byrådet	26. april kl. 17-20	Center for Koncernservice og Økonomi
Behandling af budgetstrategi på MED-hovedudvalg	22. februar	Center for Politik og Udvikling
Center for Økonomi står til rådighed i budgetdrøftelser i de politiske grupper.	April – september	Center for Koncernservice og Økonomi
Behandling af budgetforslag. - Udarbejde driftsbudget indenfor rammen - Mulighed for omprioritering af anlæg - Takster - Politikområdemål	2 udvalgsbehandlinger i april-juni. Valg af udvalgsmøder planlægges af Center for Koncernservice og Økonomi og Fagcentrene i samarbejde	Center for Koncernservice og Økonomi og fagcentrene
Fagudvalgenes budgetmateriale lægges på hjemmesiden til budgethøring	Umiddelbart efter afholdt møde	Center for Koncernservice og Økonomi
Behandling af program, totalbudget mv. til budgetseminaret	14. august	Økonomiudvalget
Sidste frist for materiale til budgetseminaret	15. august	Center for Koncernservice og Økonomi

Materiale til budgetseminaret er elektronisk tilgængeligt	16. august	Center for Koncernservice og Økonomi
Budgetseminar for MED udvalgene	17. august kl. 12-16	Center for Koncernservice og Økonomi
Informationsmøder for politikerne	Den 17. og 21. august. Begge dage kl. 18-20	Direktionen, Center for Koncernservice og Økonomi
Budgetseminar Byråd	24. august	Byrådet deltager, Center for Koncernservice og Økonomi planlægger seminaret
Fællesmøde, MED-hovedudvalget og byråd	24. august (1 time)	MED-hovedudvalget´s Høringssvar præsenteres for byrådet.
Høring af MED-udvalg	Senest d. 12. august afhængigt af mødeplanerne.	MED-udvalg indtaster høringssvar på nettet
1. behandling, herunder godkendelse af politikområdemål af tværgående karakter.	11. september	Økonomiudvalget
1. behandling	19. september	Byrådet
Frist for fremsættelse af politiske ændringsforslag	25. september kl. 12.00	Byrådet
2. behandling	2. oktober	Økonomiudvalget
2. behandling	10. oktober	Byrådet
Teknisk færdiggørelse	Oktober – november	Center for Koncernservice og Økonomi